

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtletno . . . K 6-80
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h. za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 185.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 16. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Včerajšnji učiteljski dan v Mariboru.

Ob slovenski jezikovni meji, v na-
rodno toli ogroženem ali za nas Slo-
vence toli važnem mestu Mariboru se
je včeraj pričela 21. glavna skupščina
„Zveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih
društev“. Dulce cum ntile — delo s
prijetno zabavo je bil program vče-
rajšnjega dneva. O seji odbora vseslo-
vanske učiteljske zveze govorimo na
drugem mestu. Važno in tudi za našo
politično slovensko javnost pomenljivo
pa je bilo zborovanje delegacije včera
ob 3. uri popoldan v lepem in pono-
sitem mariborskem „Narodnem domu“.

Vsled omejenega prostora le naj-
važnejše momente! Delegate in druge
slovanske ter slovenske goste je po-
zdravil predsednik Zaveze g. Luka
Jelenec. Spominjal se je med drugim
težkih dni in hudih bojov, ki jih ima
sedaj prebiti učiteljstvo na Kranjskem
Zato velja tem iskrenejši in pristranejši
pozdrav onim, ki so vstrajali pri svo-
jem naprednem prepričanju in pri svoji
edini vseslovenski stanovski učiteljski
organizaciji. Govornikove besede so
bile borno aklamirane. Predsednik
zveze čeških učiteljskih društev, gosp.
A. Černy je zahvaljujoč se na pobratim-
skem pozdravu izvajal, da veže sloven-
sko in češko ter vse slovansko učitelj-
stvo vzajemnost pri delu za kulturno
in narodno osvoboditev slovanskih na-
rodov. Imenom poljske zveze učiteljskih
društev je spregovoril g. učitelj Stani-
slav Nowak iz Bohnije pri Krakovem
in izvajal, da poljsko učiteljstvo, ki
mora izvrševati pod tremi vladarji
svojo vzvišeno nalogo med poljskim
narodom, ve toliko bolj ceniti vzajem-
nost in skupnost, narodno ter stanov-
sko. Pozdravlja zatorej veliko in mo-

gočno novo avstrijsko vseslovansko
učiteljsko organizacijo, objednem pa
vabi na učiteljski shod leta 1910 v
Krakovem.

Sledilo je tajniško poročilo, iz ka-
terega za danes posnemamo veselo
dejstvo, da se število članov v učitelj-
skih društvih Zaveze navzlic vsemu
klerikalnemu obrekovanju in celo vla-
dnemu pritisku prav veselo množi. Do-
čim so štela v Zavezi včlanjena slov.
učiteljska društva l. 1907 1747 rednih
udov, 54 podpornih in 50 častnih,
skupno tedaj 1851, so se te številke v
l. 1908 prav veselo vzdignile: rednih
udov je bilo 1962, podp. 40 in častnih
43, skupno tedaj 2.045. Častitamo Za-
vezi in učiteljski organizaciji na tem
lepem uspehu! To je posledica vstraj-
nega, žilavega organizatoričnega dela,
red katerim treba imeti v današnjih
žalostnih političnih razmerah na Slo-
venskem vse spoštovanje! Zavezina
društva so v preteklem poslovnem letu
priredila 129 zborovanj, na katerih se
je vršilo 136 predavanj in razprav. Iz
ostalega skrbno sestavljenega tajni-
škega poročila je še omeniti ustanovi-
tev Mladinske knjižnice ljub. obč. za-
stopa v spomin velikemu češkemu pri-
slovenskega naroda Janu Legu.

Po tajniškem poročilu g. Rapeta se
je vnela živahna debata, v katero je
na svoj temperamenten način posegel
zlasti idrijski deželni poslanec uč.
Gangl in govoril o kranjskih razmerah.
Predlagal je tudi spodaj priobčene re-
zolucije, ki so se enoglasno sprejele.
Važnejše podatke iz blagajniškega po-
ročila priobčimo jutri. Sklenilo se je
tudi ustanoviti učiteljski pravnoobram-
bni odsek, ki je ravno v sedanjih časih
velike važnosti.

Medtem se je napolnil prostrani
gostilniški vrt v Narodnem domu z do-

mačimi in tujimi gosti, učiteljstvom in
drugim občinstvom, ki je prihitelo na
koncert. Zveze slov. štaj. učiteljev in
učiteljic. Učiteljstva je bilo včera
v Mariboru z delagati vred gotovo veliko
nad 300 oseb. O koncertu samem nam
je obljubeno strokovnjaško poročilo.
Sedeži v dvorani so bili do zadnjega
razprodani, nabralo se je še tudi na
galeriji in v dvorani precej drugega
občinstva, tako da moremo reči, da je
koncert tudi v tem oziru sijajno uspel.
Po koncertu pa se je razvila v dvora-
nah in na vrtu nepriljubljena prijatelj-
ska zabava, ki je trajala do pozne ure.
V sijajno razsvetljeni veliki dvorani
pa se je vrtel mladi svet ob zvokih
mariborske veteranske godbe. Pohval-
no je treba omeniti, da so na koncert
poslali vsi večji spodnještaj. kraji po-
leg učiteljstva še tudi druge zastop-
nike, da pokažejo tako važnemu čini-
telju kakor je učiteljstvo v našem na-
rodnem, političnem in kulturnem živ-
ljenju, svoje simpatije. Iz Celja se je
poleg drugih gospodov vdeležil kon-
certa gospod d.ž. posl. dr. Vekoslav
Kukovec.

Rezolucije,

sklenjene na delegacijskem zborovanju
Zaveze jugoslov. učit. dr. v Mariboru
15. avg. na predlog dež. posl. učitelja
Gangla:

1. Del. zborovanje najodloč-
nejše protestira proti perse-
kuciji sloven. učiteljstva na
Kranjskem, ker je to protizakonito
in demoralizirajoče ter učiteljstvu mo-
ralno in materialno škoduje.

2. Izreka tovarišem, ki so bili iz
politične strasti (klerikalcev) discipli-
nirani, svoje simpatije občudujoč juna-
štvo, s katerim prenašajo preganjanje.

3. Pozivlje učiteljstvo, naj ostane

čistega značaja, ob katerem se razbija
vsak terorizem.

4. Pozivlja vse poklicanekorpo-
racije, naj na podlagi državn. osnovn.
in šolskega zakona čuvajo materialni
in moralni položaj učiteljstva.

Politična kronika.

v Narodno pomirjenje v Istri. Dr.
Rizzi, istrski deželni glavar, je priobčil
v „Neue Freie Presse“ svoje misli o
o istrskem saboru. Pravi, kako je po-
trebno ponovno določanje občinskih mej
iz administrativnih in narodnostnih raz-
logov. Nekatere občine se skoro ne dajo
več upravljati. Tako sastoji n. pr. ob-
čina Kastav iz 31 katastralnih občin,
ki so vse silno oddaljene od sedeža
uprave. Razun tega so skoro vse občine
jezikovno mešane. Koncem članka pravi:
„V kljub težkočam, ki jih vsebujejo po-
samezne točke narodnega sporazuma,
poleg gori omenjenega omejenja občin
osobito ureditev jezikovnega vprašanja,
vlada vendar v deželnozbornih strankah
in sicer v obeh narodnostnih taborih
mnjenje, da se bo sporazum dosegel.
Vsekakor se opaža na obeh straneh
velika popustljivost. Tudi razpoloženje
v narodu, ki zahteva od deželnega zbora
intenzivnejšo skrb za gospodarske in-
terese dežele, pripomore k temu, da so
zastopniki pripravljeni odnehavati od
ekstremov“.

v Tudi dr. Adler pozvan na kon-
ferenco? Iz Dunaja prihaja poročilo,
da je naknadno pozvan na konferenco,
ki se vrši 17. tm. na poziv dr. Glom-
binjskega, tudi načelnik soc. dem. kluba,
dr. Adler, to pa na željo nekaterih vodij
strank, ki so opozorili dr. Glombinj-
skega, da bi bilo pogrešno, če bi se
prezrlo zastopnika tako močne stranke,
kakor je socialnodemokratska.

LISTEK.

Kroutil.

J. S. Máchar: Iz stare proze. Iz češčine po-
slovenil T. L.

— — — vsled česar se obtoženi
Jan Kroutil iz Kralovic, svoboden, 40
let star, radi tatvine že šestnajstkrat
predkaznovan, vnovič radi tatvine pri
gospodu Hinku Jampeheslu v noči od
27. na 28. srpna, obsodi v ječo na dobo
osmih mesecev. Po prestani kazni je
prepovedano obtožencu zdrževati se v
policijskem okraju praškem in naj se
postavi pod policijsko nadzorstvo!“ se
je glasila sodba slavnega sodišča.

„Tu imam: september eden, okto-
ber dva, november tri, december štiri,
januar pet, februar šest, marec sedem,
april osem — in spet je tu pomlad,
Bog vas blagoslovi, hvala lepa slavno
sodišče“, zahvaljeval se je Kroutil in
šel polglasno na prste do meseca, v
katerem se konča državna skrb za nje-
gove potrebe, „hvala lepa, to sem vedel
tako, osem mesecev, to je pošteno!“

Kdor je videl Kroutilov obraz, ne
bi bil nikdar verjel, da je bil človek s
takim obrazom že šestnajstkrat kazno-

van radi tatvine. Pošten, dober obraz!
Dobrotne oči, gosti obrvi, velik nepra-
vilen nos, velike ustnice, vedno gladko
obrit, sto brazd na čelu in licih — bil
je bolj podoben kakemu dobremu kme-
tiču, katerih mrgoli Praga na svetivan-
ske dni.

Stari ljudje v njegovi rojstni vasi
so se dobro spominjali njegovih otroš-
kih let. Bil je priden deček v šoli, po-
neje pošten in vesten mizarski pomočnik
v bližnjem mestu; ko se je izučil, je
odšel po svetu. Kje je bil, kaj je delal,
ni vedel nihče. Čez veliko let je bil kar
naenkrat poslan v občino po odgonu
— kot kaznovan tat. Ljudje so se temu
čudili, smatrali so ga za nedolžnega, saj
je bil vedno tako pošten! Približala se
je jesen, Kroutil je izginil brez sledu,
kakor bi kamen padel v vodo, na spom-
lad je bil zopet priveden po odgonu.
Znan način življenja nekaterih ljudi:
na zimo se pusti zapreti, na poletje
pride ven, ne seje, ne žanje, ne sprav-
lja v kozolec — in vendar živi. Kako
je prišel Kroutil do te življenjske filo-
zofije, ve le Bog, gotovo pa je, da je
bil popolnoma zadovoljen. I rojstna vas
se je temu privadila. Kadar so se po-
javile pomladi prve lastavke, govorili
so ljudje: A, lastovke so tu, zdaj bi že

morali pripeljati Kroutila“. In privedli
so ga kmalu. V vasi je bil zelo priljub-
ljen, nikdar ni ukradel ničesar. Kmetom
je stražil tu polje, tam vrt, a čudno! To-
likokrat radi tatvine kaznovani tat je
bil najvestnejši stražnik v celi okolici.

Kaznjenci, znanci s prejšnjih let,
so ga pozdravili s krikom. Kroutil je
bil nekaka auctoriteta, imponiral je vsem
s svojo odkritosrčnostjo in nekako po-
štenostjo. Če sta se dva prepirala, sta
končala običajno: „Počakaj, kaj reče
Kroutil!“ in kar je rekel Kroutil, to je
veljalo. Videl je kos sveta in znal pri-
povedovati zanimive historije s svojega
potovanja. Poslušali bi ga bili nepre-
stano. Po njegovem odhodu se je raz-
širila žalost po ječi, njegov prihod pa
je bil vsem tako mil, kakor kmetu prvi
škrjanec.

Nekega dne je stopil nadzornik
v ječo.

„Kroutil“ je dejal „od danes na-
prej boste ordonanca gori pri gospo-
dih, pojdite takoj z menoj“.

„Gospodje gori“ so bili tudi kaz-
njenci, samo nekoliko boljši.

„Imate zato vsak dan pol ure
časa, pometete tam, pospravite, ni
mного dela, dva od časopisov sta,
imata oba po osem mesecev kakor vi,

obnašajte se spodobno in imeli boste
dobiček od tega, ti gospodi kade ne-
kake dobre smodke . . .“

Kroutil je bil tedaj ordonanca pri
„gospodih od novin“. Bilo je to tisti
čas, ko je moglo radi nekaj neprevidnih
vrstic češkega redaktorja namah izoli-
rati na mnogo mesecev . . .

Mineval je dan za dnem, teden za
tednom, Kroutil je pometal, pospravil
in kadil dobre smodke. Včasih sta za-
čela časnikarja z njim pogovor, spra-
ševala ga o prejšnjem življenju in
vzroku njegove kazni in se čudila. Ta
človek je bil navaden tat! In vendar
je poznal zakone časti, čutil jih sam,
bil že sedemnajstkrat kaznovan — a
vendar se mu ni mogla očitati skaže-
nost. Smilil se njima je.

Prišla je zima, sneg, mraz, temni
sivi dnevi so gledali skozi zamrežena
okna v ječo, žalosten čas ljudi, ki ni-
majo nobene zveze s svetom.

„No kaj, Kroutil“, ga je vprašal
nekega dne eden izmed časnikarjev, „vi
zapravljate tu že sedemnajstič zimo,
ali vas to ne mrzi?“

„Kaj pa hočem delati, blagorodni
gospod, ali naj zmrznem v snegu kakor
vrabec? Tako sem vsaj zadovoljen.“

„Ali bi vas ne veselilo, povrniti

v Zborovanje parlamentarne zveze nemških svobodnemiselnih strank je sklicano za 4. sept. t. l. o priliki državnega rokodelskega zbora v Linču.

v Odbit predlog marokanskega sultana. Sultan Mulej Hafid je predlagal španski vladi, naj se španska vojska umakne iz marokanskega ozemlja in naj prepusti kaznovanje rifkabilov marokanski vladi. Španska vlada je odklonila predlog, češ da ne zaupajo moči Muleja Hafida, da bi Rifkabile res podvrigel.

v Kje je ključ k situaciji? Predsednik drž. zbora dr. Pattai je v zgovoru s sotrudinikom korespondence Austria izjavil, da je ključ k situaciji v odgovoru na vprašanje, jeli bode češki deželni zbor mirno, brez obstrukcije deloval ali ne. Tu bi naj vlada storila vse, da se ji posreči odstraniti zapreke.

v Dogodki v Perziji. Raz-šah še vedno ruje in skuša vplivati na razvoj dogodkov v Perziji. Iz Teherana se poroča, da je skusil na tistem pregovoriti mladega šaha, naj pobegne v rusko poslaništvo. To je res skusil pobegniti na konju, a se je pravočasno preprečilo. Stari šah je moral zastopnikom tujih sil obljubiti, da takoj odputuje.

v Dardanelesko vprašanje. Uradno se poroča iz Petrograda, da se zdaj ne vodijo nikaka pogajanja zaradi dardanskega vprašanja.

Drobne politične novice.

z Špansko brodovje pred Melillo obstoji iz 19 ladij z 200 topovi.

Srbski kraljevič Gjorgje namerava jesen in zimo prebiti na Angleškem.

Nova črnogorska železnica. Sklenjeno je, da se zgradi nova železniška proga od Bara na Kolašin. Proga bo tudi stratezične važnosti.

Bolgarske ladje in Dardanele. Turška vlada je obvestila bolgarsko vlado, da bodo odslej bolgarske ladje, ki plovejo pod bolgarsko zastavo, morale za prevoz skozi Dardanele imeti dovoljenje in plačati običajno takso. Dozdaj so bile bolgarske ladje smatrane kot turške. S tem je je turška vlada ponovno priznala bolgarsko neodvisnost od Turčije.

Generalni štrajk na Švedskem. Sam kralj Peter Gustav je vzel v roko vodstvo pogajanj med industrialci in stavkajočimi. Pogajanja se vrše popolnoma tajno.

Štajerske novice.

d Klerikalno „obrambno“ društvo. Mi smo že enkrat pisali, da nam

je čisto prav, ako si klerikalci ustanove lastno obrambno društvo, seveda tako, ki bode tudi v resnici skrbelo za slov. ljudsko šolstvo v ogroženih krajih. Bodemo vsaj videli, kaka je tista klerikalna „požrtvovalnost“. Opozarjamo pa že danes našo javnost, da tako dolgo, dokler klerikalci ne položijo jasnih računov kam gre sklad za obmejne Slovence, klerikalno obrambno delo popolnoma ignorira. Kajti klerikalci še do danes niso mogli ovreči težkega očitka, da rabijo omenjeni sklad za svoje časopise in svojo stranko ter torej ljudi naravnost goljufajo, ker ne povedo, zakaj nabirajo. Qui tacet, consentire videtur.

o Odbor snujoče se vseslovenske učiteljske zveze je imel v nedeljo v Mariboru svojo sejo, pri kateri se je sklenilo, da se naj vrši od 11. do 15. avg. 1910 velik vseslovanski učiteljski shod v Krakovem. Pri seji so bili zastopani Slovenci, Hrvati, Čehi in Poljaki.

o Od Sv. Jurja ob J. ž. V zadnjem „Slov. Gospodarju“ se naš novozvoljeni župan hoče izgovarjati, da se ni brezpogojno tiral Žgankovi komandi. Le počasi, kajti ravno tukaj se zopet vidi, da ste mu čisto udani, ker ste podpisali, kar je on, Žgank, napisal. Sicer vam svetujemo, da imejte v Št. Jurju hladno kri, ker ne smete misliti, da imate s samimi klerikalci opraviti. Tisti, ki so res samostojni, boljši kmetje, niso in ne bodo pod komando Žgankovo, ampak so odločni naprednjaki, kateri bodo v Št. Jurju ostali, ko bo Žgank že bogvekje. Da bi imeli smodnik pripravljen za Žgankov odhod, se pač presneto motite, ker se ne spleča pravite, da ne črtite Žganka; pa kdo je le bil tisti, ki je včasih razsajal ob nedeljah po njivah in travnikih ter proklinjal: „Da bi mene ti črni hudiči komandirali, ali žiher sušim ob nedeljah ali ne; to so pr... črni psi, jaz bom že tem grumskim strelam še pokazav, pa bojo mene s peklom strašili“ itd. itd.? Kdo je bil ta? Aj, pa zdaj je drugače, ker če se napravi za klerikalca, pa se še zleze na častni županski stolček... No pa saj to ni nič in časi se tudi spreminjajo. Samo to vam svetujemo, da drugokrat sami napišite v Gospodarja. Če hočete, se pa dajmo, samo pazite, ker se ne bomo „naveličali“ in najlepše še pride; pa tisto bo bolj zabeljeno in tudi vroče za Vas, pa mi ne moremo pomagati ker to ste hoteli imeti. Št. Jurčan.

p Na pomoč! Včeraj je pripeljal g. Stanjko, načelnik Murskega Sokola v Ljutomeru, velik voz zelenjave za razdelitev ubogim poškodovancem po toči v Ormož. — Isto je storil pod-

starosta S. g. Joško Rajh iz More pri Ljutomeru, ki je pred nekaj dnevi pripeljal enak voz na Libanjo in razdelil tam zelenjavo. Obema bratoma sokoloma, ki se v težki nesreči spominjata svojih ubožnih rojakov, iskrena zahvala!

o „Mariborskemu Sokolu“ očita „Straža“, zakaj je napravil svoj izlet v Ruše, namesto, da bi daroval zapravljeni denar ubogim kmetom in delavcem. Neglede tega, da so pri Sokolu ljudje, ki si lahko prej privoščijo kakšen zlet kakor ubogi kmečki ljudje drago romanje po svetu, vprašamo, zakaj pa so mariborski čuki lazili celo v Kamnik? Tisto je menda dražja vožnja ko iz Maribora v Ruše. Ali pa plačuje tudi take čukarije „sklad za obmejne Slovence“?

o Torkova nevihta. Poročali smo že iz posameznih krajev o strašni nevihti minuli torek v Slov. goricah. Strela je strašno gospodarila; okrog Radgone je gorelo na 19 krajih.

o Od Velike nedelje. Naši ljudje ne morejo pozabiti, da se je pri fari pol ure strašni toči veselo streljalo na čast župnikovemu godu. Ljudje so bili vsled grozne nesreče vsi zmešani in obupani — pri fari pa so veselo pokali možnarji. Tudi donesek za duhovniško ljubezen do kmeta!

o Cesar je potrdil zakonski načrt štaj. deželnega zbora glede varstva za ptice, ki so kmetijstvu koristne.

o Mariborsko porotno sodišče. Za tretje porotno zasedanje 1909 je imenovan za predsednika Ludvik Perko, za namestnike dr. Franc Voušek, Morocutti in dr. Fraidl.

o Odpuščene kazni. Cesar je odpustil 32 kaznjencem ostanek ječe. Od teh odpadeta na ječo maribor. okrožnega sodišča 2.

o Iz Slov. Bistrice. V četrtek je umrl hišni posestnik in nekdanji jetniški paznik pri tuk. okrajnem sodišču g. Toplak. — V petek je padel kočar Kobale tako nesrečno v škednju, da je dobil težke notranje poškodbe.

o Štirje splavarji utonili. V Pegovi nad Gradcem je zadel 13. avg. velik splav s 5 možmi ob jez in se razbil. 4 splavarji so utonili, rešil se je samo vodja slava Kaiser. Zaradi velike vode je bila vsaka pomoč nemogoča.

o Prestavljen je višji oficijal g. Vanšon od okrajne sodnije v Konjicah v Pliberk.

o V Bogaški Slatini se vršijo jutri in v sredo večje slavnosti ob priliki cesarjevega rojstnega dneva.

o V odbor zaveze avstrijskih jugoslov. učit. društev so bili včeraj v Mariboru izvoljeni sledeči gospodje: predsednik Luka Jelenc (Ljubljana); tajnik Andrej Rape (Ljubljana); bla-

gajnik Franc Luznar (Primskovo pri Kranju); odborniki za Štajersko: Jos. Mešiček (Sevnica), Ant. Gnus (Dol), Ign. Šijanec (Gornjigrad); za Kranjsko A. Dimnik, Vilko Rus in Šega; za Primorsko Berginec, Križman (Dornberg) in gđc. Sabadin.

o Železnica Rogatec-Krapina. — Minul teden so imeli interesi za to železnico posvetovanje v Krapinskih toplicah, na katerem se je sklenilo zgraditi to železnico in na ta način zvezati Grobelno z Zapršičem. Kakor znano, je proga še naprej od Rogatca do hrvaške meje že zgrajena.

o Iz Št. Vida pri Šmarju, kjer sta hotela vzeti v zakup vso politiko in gospodarstvo prosluli kaplan Ojstriž in znani Metličar, nam poročajo, da leži od poštenjaka Pušenjaka in navedenih dveh klerikalnih petelinov ustanovljena posojilnica v zadnjih zdihljajih. Tamošnji župnik, ki je med tolikimi zares še pametna izjema, je pravočasno uvidel, kam utegne pritirati taka slepa strankarska zagrizenost, kakor jo je učil kaplan Ojstriž ter se posojilnici, ki je tam itak mrtvorojeno dete, ni niti iz daleka pridružil. Sedaj pa jo je zapodil še z blagajno vred iz cerkvenega poslopja, ker noče da pride v slabo ime in in je morala vandrati posojilnica k Metličerju v neko zadublo in temno čumnato, kjer pohlevno čaka, da ji prideta smrtno pesem molit značaja Pušenjak-Korošec.

o Izlet mariborskih socijalističnih organizacij v Celje. „Rdečkarji pridejo“ — je šlo včeraj po Celju, posebno med Nemci, od ust do ust. Ob pol 11, pred prihodom mariborskega vlaka, je bil kolodvorski prostrani trg natlačen radovednežev. Celjsko soc. pevsko društvo se je postavilo z zastavo pred kolodvorskim poslopjem, Nova železničarska godba, kateri je pomagalo precej članov celjske Nar. godbe, je pa čakala mariborske goste na peronu. No, socijalisti in radovedneži so doživeli malo razočaranje: došlo je z zastavo mar. soc. pev. društva komaj 30—40 oseb, pevcev in žensk. Obe društvi ste se na to zunaj pozdravili s petjem, na to pa je sledil obhod pomestu, katerega se je udeležilo kakih 200 oseb. Obhod sicer ni bil posebno impozanten, ali zanimivo je vendarle, da ste vihrali včeraj dve rdeče zastavi po celjskih ulicah. Pozneje se je vršil vrtni koncert in pa ljudska veselica pri „zelenem travniku“, ki se je dobro obnesla. Gostilničarju se je zdelo primerno poudarjati svoje nemštvo s tem, da niti na energično zahtevo ni hotel prodajati Narakovih pokalic, temveč je vsiljeval izdelek nekega celjskega Nemca.

se k rednemu življenju“, ga je vprašal drugi urednik.

„Veste, blagorodni gospod, to je zelo težko. Jaz dobim sedaj sedemnajsto izpričevalo od tukaj“, in Kroutil se je v zadregi praskal po pristrizjenih laseh „pri moji veri ne vem, kdo bi mi hotel kaj zaupati, morda pri nas v Kralovicih nekaj češpelj in hrušek — a pozimi me ne potrebujejo, da bi jih varoval... Moram se dati zapreti. Sicer pa to ni najslabše, samo, da se človek privadi“, je dodal z nasmehom in odšel.

Zima je minila polagoma, prišel je april. čas je hitel kot voda. Še dva dni sta morala časnikarja in Kroutil presedeti v kaznilnici.

„Kroutil“ je dejal tega dne eden izmed urednikov, „imam za vas veselo novico. Službo dobite!“

Kroutil je pogledal debelo: „Kje, blagorodni gospod, kje?“

„Pri našem časopisu. Majhno, lahko službo. Pometanje v pisarnah in redakciji, to bote znali, kaj?“

„In kdaj bi lahko nastopil“, je vprašal Kroutil.

„Takoj, ko pridemo od tod ven.“

„Ampak, blagorodni gospod, to menda ne pojde. Oni me pošljejo od tod takoj k nam, v Kralovico... veste...“ in Kroutil je nadomestil besedo, ki mu ni hotela iti čez ustnice, z mahljajem roke.

„Ah, po odgonu? Počakajte... da, tako pojde. Jaz grem sam na policijo in vi ostanete tu. Sprejmete torej?“

„In kako rad!“ Kroutil je zarel veselja.

Krasnega jutra so zapustili kaznilnico. Odgon je bil srečno preklican. Urednik je peljal Kroutila takoj na mesto, kjer naj bi opravljal službo. Čudno! Kroutil je bil nekako potr, videlo se je, da ga ta služba ne veseli preveč. Prehodili so pisarne, uredniške sobe, tiskarno, Kroutil se je mračil vedno bolj. Niti sobica, ki so mu jo odkazali za stanovanje, ga ni mogla razveseliti.

Urednik je zrl nanj z žalostjo: „Ali vam kaj manjka?“

„Nič, blagorodni gospod, lepo je vse to“, je odgovoril Kroutil melanholično.

Zgodaj zjutraj drugi dan je prihitel k uredniku.

„Blagorodni gospod, odpustite, jaz ne prevzamem te službe. Ali to samo z ozirom na blagorodnega gospoda. Tu je toliko ljudi, toliko prilike, lahko se kaj zgubi — jaz sicer zase stavim — ali utegnili bi kdo reči: „To je vzel Kroutil“, temu bi se lahko verjelo vselej — in blagorodni gospod bi imel sramoto, da me je protežiral. Jaz sicer zase stavim, prisegam, ali toliko ljudi je tu — nihče ne ve, kaj se more zgoditi!“ je govoril Kroutil resno.

„Ali Kroutil“, ga je miril urednik, „saj vam zaupam in vas poznam!“

„Ne, blagorodni gospod, jaz ne sprejemem te službe — to ne gre, sem že rekel... Razven tega pa imam že drugo opravilo.“

„Pošteno?“ mu je segel urednik v besedo.

„Pošteno“, je trdil Kroutil, kradel ne bom več.“

„Upam, da izpolnite besedo, kakor mož časti. Žal mi je, da nočete sprejeti moje pomoči, veseli pa me, da ste se odrekli temu ničvrednemu poslu.“

„Da, blagorodni gospod, prisegam, da ne bom več kradel. Bog vam poplačaj vse“, se je zahvaljeval Kroutil in odšel.

Zginil je iz Prage...

Bilo je v septembru. Urednik je bral pripravljeni referat za časopis: Iz sodne dvorane. Čital je mehanično — naglo je postal pozoren. Prebral, položil list na mizo in se otožno nasmehnil: Propadel človek! Ni sicer kradel, ali zaradi razžaljenja Veličanstva in motenja vere je dobil včeraj dve leti!... Ima torej vendar še nekaj časti v sebi...“

Slovenski delavci so bili nad tem zelo nevoljni.

o „Zveza narodnih društev“ je imela minulo soboto svojo sejo, v kateri se je končno določil program za poučni tečaj, namenjen učiteljstvu in in dijaštvu. Vršil se bode od 8. do 12. septembra v Celju. Sodelujeta socijalni odsek štaj. slov. učiteljstva in eksekutiva nar. radik. dijaštva. Podrobnosti slede. 12. sept. bode občni zbor pokrajinske zveze štaj. C. M. podružnic in velika veselica, katero priredi v vseh prostorih celjskega Nar. doma Zveza nar. društev s sodelovanjem narodnih dam v Celju.

— Glavna obravnava v aferi **Woschnagg-Aistrich** se je vršila danes ob 9. uri v porotni dvorani tuk. sodišča; bila je natlačeno polna občinstva. Doslej so bile zaslišane priče dr. Zanger, Mörtl, Jesenko, Cesar, Kramer in Prislán. Ker je več prič izostalo, se je morala obravnava preložiti. Dosedaj so vse priče izpovedale neugodno za Woschnagga. Več jutri.

d „Mirni“ ptujski pijonirji. „M. Zeitg.“ piše, da so kmečki fantje na cesti iz Varberka v Ptuj pretepli nekega pijonirja. Nemški vojak je bil seveda nedolžen. Radi priznavamo, da so naši fantje tuintam nekoliko surovi, a brez vzroka nikogar ne pobijejo na tla. To je pa dovolj dobro znano, da si vojaki na svojih „izletih“ v okolici po gostilnah, zlasti pa proti slovenskim dekletom dovoljujejo marsikaj, kar se ne strinja ne s poštenjem in ne z dobrimi šegami. Hujskarije „Marb. Zeit.“ in „Štaj.“ bodo te prepire še poostrele.

d **Odlranje vojakov pri vajah in manevrih.** Državno vojno ministerstvo je izdalo odredbo, s katero se zaukaže poveljnikom, da takoj naznanijo vsako odiranje in oškodovanje vojakov, katero tako radi izvršujejo krčmarji in trgovci nad vojaki pri vajah ali manevrih, političnim oblastim za nadaljne korake.

d **Tretji knjigovodski tečaj za čevljarje** priredi štaj. obrtno-pospeševalni urad to jesen. Prijave na zavod (Gradec, Gosposka ul. 9), kjer se izvedo tudi natančnejši pogoji. — Isti zavod namerava to jesen še prirediti četrti strojni tečaj za mizarje in tečaj za prvo pomoč pri nesrečah. — Mi bi pa želeli, da bi ta zavod prirejal enake tečaje tudi izven Gradca, osobito na Spodnjem Štajerskem, kjer zanemarjata dežela in država sistematično slovensko obrtništvo.

V **Selnici ob Muri** je sklenil obč. odbor, namestiti stari nemški obč. pečat z dvojezičnim.

d **Društveni dom v Št. Ilju** se že gradi in bode, kakor poroča „Slovenec“, še to jesen pod streho.

Kranjske novice.

z **Narodno-napredna stranka** za **Kranjsko** sklicuje na nedeljo 22. t. m. shod kmečkih zaupnikov v Ljubljano.

z Na **Gorenjskem** je letos, kakor poroča „Gorenjec“, izredno mnogo kač, posebno modrasov. Ljudje jih pridno pokončujejo.

z **Slovensko deželno gledališče** v Ljubljani. V bodoči gledališki sezoni se bode prvič, odkar obstoji slovensko gledališče, igralo petkrat na teden. Slovenske predstave se bodo vršile vsak torek zvečer, vsak četrtek zvečer, vsako soboto zvečer in vsako nedeljo popoldne in zvečer. Igralo se bode od 2. oktobra t. l. do konca meseca marca 1910. ter se kakor doslej gojile drama, opera in opereta. Vseh slovenskih predstav skupaj bo v sezoni 1909/10 132, med temi seveda večina opernih in operetnih. Stalni in redni posetniki slovenskega gledališča se bodo abonirali na 90 predstav. Abonirati

je možno vse fotelske, parterne, balkonske in tudi galerijske sedeže. Cene abonementa se z ozirom na večje število predstav, na podražanje godbe Slovenske Filharmonije in na povisane gaže primerno pomnoženega ensembela zvišajo le neznatno.

v **Slučaj Mazelle pred kasacijskim sodiščem.** Poročali smo svoječasno o razpravi pred novomeškim okrožnim sodiščem proti bivšemu poštarju Mazelletu v Gradcu v Belokrajini. Klerikalna stranka je na perfiden način hotela Mazelleta, ki je nastopil pri zadnjih državnoborskih volitvah kot napredni kandidat proti Šukljeju, politično ubiti in je uprizorila proti njemu infernalno gonjo. Obdolžili so ga zlorabe uradne oblesti. Pred novomeškim porotnim sodiščem je bil oproščen. Državno pravdnništvo je vložilo ničnostno pritožbo, ki jo je pa kasacijsko sodišče zavrglo. S tem je dano težko preganjanemu naprednjaku zadoščenje v javnosti. Pričakovati je, da mu ga da tudi poštno ravnateljstvo v Trstu. Da mu ga klerikalci ne bodo dali, je od teh nepoštenih ljudi pričakovati.

Koroške novice.

a V **Železni Kaplji** so se vršile 11. t. m. volitve občinskega odbora. Izvoljeni so sami „Nemci“ (!), le v prvem razredu en Slovenec. Celovške „Freie Stimmen“ se zaradi tega silno razburjajo, češ, da je s tem zagnan prvi slovenski klin v to dozdej skozinskoz nemško trško občinsko zastopstvo. In že gledajo v duhu, kako pade Železna Kaplja v slovenske roke. Reveži!

Primorske novice.

a V **ladjedelnici pri Sv. Marku** v Trstu se je v soboto zgodila velika nesreča. Delavec Matej Štrajn je šel staviti transmisije strojnih koles. Po neprevidnosti pa ni nekega kolesa postavil, predno je stavil pas, in kolo ga je zgrabilo ter popolnoma raztrgalo.

a V **Dekaniji (na Koperšici)** slave 12. septembra obenem s štiridesetletnico čitalnice tudi jubilej dogodka, ko so istrski Slovani prvič nastopili pri deželnozbornskih volitvah proti Italjanom in sicer z uspehom.

a V **Opatiji** je letos veliko število tujcev, več kot katerokoli leto doslej. Največ je Slovanov in sicer Čehov, Poljakov in Rusov.

a **Oficijozni „Triester Tagblatt“** dela reklamo za — Roseggerjev šulvereinski fond. Daleč smo pod Bienenrhom!

z **Narodna delavska organizacija** v Trstu si je ustanovila združeno gostilno, ki — kakor poroča „Narodni delavec“ — jako dobro uspeva.

z Na **slovenski deželni kmetijski šoli** v Gorici bo 22. t. m. vinska poskušnja z namenom, da spoznajo vinarji, kako se ima vino pripravljati, oziroma kakšna vina cenijo na severju; v to svrhu je naročil dež. odbor potom društva za varstvo avstrijskega vinarstva pri znamenitih trdkah zbirko nižjeavstrijskih vin.

z **Seja tržaškega mestnega sveta.** Naše poročilo v sobotni številki, ki smo je posneli po tržaških listih glede dr. Cimadorija, je netočno. Ni se šlo za volitev upravitelja plinarne, ampak za volitev v upravni svet plinarne. In dr. Cimadorija so rešili — socialisti, ki so glasovali zanj (in ne, kakor smo napačno poročali, proti!); proti dr. C. je glasovalo 10 Slovencev in 20 pristavev italijanske liberalne stranke. Proti njemu je torej glasovala nad ena tretjina njegovih političnih somišljenikov. To je gotovo poštena moralna zausnica.

a **Socijalnodemokratska stranka** na **Goriškem** ima 29. t. m. izredno deželno konferenco, na kateri se določijo kandidati za deželni zbor.

Narodni gospodar.

XXI. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

z **Polep (Češko)**, dne 12. avgusta 1908. (Izvirno poročilo hmelj. društvu v Žalcu). Sedanje toplo vreme vpliva v zdravih nasadih ugodno na razvijanje cvetja v kobule; zaostali hmeljniki pa bodo dali le neznatno množino hmelja, okuženi, katerih je polovica, pa bodo brez vsakega pridelka. Vobče računimo na slabo tretjino. Posamezno obiranje se bode pričelo dne 22. t. m.

Vodstvo zaveze hmeljarjev.

z **Norimberk**, dne 12. avg. 1909. Stanje naših nasadov bi bilo za veliko ugodnejše, ako bi letos v spomladi in začetku poletja imeli le nekoliko sedanje vročine. Zdravi nasadi bodo pokazali kmalu kobule, okuženi pa so že ali bodo v kratkem docela uničeni. Letos se nahajajo in najdejo cele okolice, v katerih si bodo hmeljarji prihranili stroške za obiranje. Le-to se bode v zdravih nasadih pričelo še le koncem t. m.; druga leta smo sedaj že obirali rani hmelj. O nasadih na Angleškem se poroča isto kot o naših. Računi se, da bodo Angleži letos pridelali okoli 200.000 stotov, med tem ko so lansko leto pridelali 470.000, leta 1907. 374.000 in leta 1906. 245.000 stotov a 50 kg. Letošnja množina zaostala bi torej celo proti itak mali množini leta 1906. Kupčija je prav mlačna; včeraj se je prodalo le 20 hal hmelja po 50, 60 do 90 M za 50 kg.

z **Špalt**, dne 11. avgusta 1909. Po dolgem čakanju je nastalo vendar poletno vreme; dnevi so vroči, noči tople. Dan za dnevom imamo nevihto z neznatnim dežjem. V mestnem okolišu imamo prav lepe hmeljske nasade in mnogokrat jih tujci občudujejo. Z obiranjem bomo pričeli šele začetkom septembra.

z **Bruchsal (Badensko)**, 11. avg. 1909. Nekaj časa imamo prav vroče dneve in soparne noči z mnogimi nevihtami. Hmeljarji mislijo, da ta nepričakovani preobrat vremena zdravim nasadom le škoduje, med tem ko okuženim ne more pomagati. Na Badenskem smo pridelali druga leta do 35.000 stotov hmelja, letos ga pa skoro nič ne bode. To situacijo izkoriščajo nekateri spekulant in kupujejo lanske ostanke po primeroma visoki ceni.

„Allg. Brauer- u. Hopfen Zeitung“
Norimberk.

Dnevna kronika.

z **Zveza srbskih sokolskih društev** se je osnovala v Sarajevu. Odbor zveze je sklenil ustanoviti v večjih krajih Bosne in Hercegovine sokolska društva. Nadalje je sklenil odbor, da društva privzamejo splošni sokolski kroj in ne obleko po načinu „Dušana Silnega“.

z **Izseljevanje Mohamedancev iz Bosne** hoče pospeševati društvo, ki so ga ustanovili Mladoturki v Carigradu. Nabrane ga je že mnogo denarja in v Bosno so že šli emisarji, ki nagovarjajo ljudi k izselitvi. Nastaniti jih hočejo blizu Carigrada.

v **Proslava dr. Ljudevita Gaja v Krapini.** V soboto, včeraj in danes so bili za staroslavno Krapino velevažni dnevi. Proslavljali so enega največjih hrvatskih kulturnih delavcev, preporoditelja Hrvatske: prvega in največjega Ilira dr. Ljudevita Gaja. Na slavnost sta poslala tudi izvrševalni odbor narodne stranke in naše uredništvo pozdravne brzojavke. Krapina je oblekla svečano obleko. V soboto 14. tm. se je vršil občni zbor hrv. društva „Pučka Prosvjeta“. V imenu Slovencev je pozdravil skupščino dr. Ilešič. Sprejela se je rezolucija, v kateri se protestira proti madžarskim šolam na Hrvatskem. Ob 5. uri popoldne so prišli z vlakom Slovenci, ki jih je navdušeno sprejela nepregledna množica naroda. Hrvati in Slovenci so se objemali in poljubljali — v znak bratske ljubezni. Pozdravil je Slovence z nagovorom Bogdan Barbot, odzdravila sta mu ljubljanski župan in držav. poslanec Ivan Hribar in dr. Fr.

Ilešič. Nato se je pomikal nepregleden sprvod naroda v mesto, kjer je pred prvimi slavalokom pozdravil goste v imenu krapinskega mesta župan Sluga, odgovoril mu je Ivan Hribar. Nato se je vršila po mestu slavnostna bakljada pred Gajev spomenik. Zvečer se je vršil velik, sijajen koncert. Slavje se je večer nadaljevalo. Pred Gajevim spomenikom se je vršila slavnostna akademija, na kateri so govorili: v imenu „jugoslovanske akademije“ prof. Milčević, v imenu „društva hrvatskih književnikov“ pisatelj Šandor Gjalski, v imenu „Hrv. Matice“ prof. dr. Bazala, v imenu „Slov. Mat.“ prof. dr. Ilešič, v imenu „Književnega društva sv. Jeronima“ profesor Rožić, v imenu „pedagoškega književnega zbora“ Davorin Tistenjak, v imenu „Pučke Prosvete“ dr. Štefan Ortner, v imenu „Saveza Sokola“ prof. dr. Car, v imenu rodbine slavljence dr. Gustav Gaj. Popoldne je bil slavnostni banket in pozneje velika ljudska slavnost v zdraviliškem perivoju. Danes se vrši še občni zbor delničarjev „Gajevoga doma“, nakar se gosti razidejo. — O velikem dr. Ljudevitu Gaju, preporoditelja Hrvatske, bomo prinašali prihodnje dni obsežnejšo razpravo.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Češki radikalni poslanci se ne udeležijo konference 17. avgusta.

d **Praga**, 16. avg. Češkoradikalni poslanci so imeli danes sejo, na kateri so sklenili, da se ne udeležijo seje klubovih načelnikov in drugih parlamentarcev, katero je sklical profesor Glombinjski na 17. avg. To je držav. posl. Choc slednjemu tudi naznanil.

Splošna stavka na Švedskem.

d **Štokholm**, 16. avg. Višji namestnik ni dovolil demonstrativnega obhoda štrajkujočih po mestu. Stavci v Göteborgu in še treh drugih mestih so sklenili nadaljevati stavko, dočim bodo začeli delavci danes v posameznih tovarnah delati (?).

d **Štokholm**, 16. avg. Osrednji odbor štrajkujočih je pozval s posebno okrožnico krajevne štr. odbore, katerih je do 400, naj mu naznanijo število gladujočih delavcev, ker namerava začeti z razdelitvijo živil.

Izlet dunajskih Čehov v Vahavo.

Dunaj, 16. avg. Ladija, s katero so se peljali Čehi po Donavi, se je odpeljala v soboto zvečer s Praterskega nabrežja, ni nikjer v Vahavi izkrcala svojih potnikov, temveč so se vrnili Čehi na Dunaj, kjer so že izstopili v Nussdorfu in so se vrnili v manjših družbah z mestnimi železnicami na dom. Nabrežja in luke ob Donavi so Nemci že na vse zgodaj včeraj zasedli in kričali razne psovke, ko se je bližal parnik s Čehi. Zvečer so čakali Čehi v Pratru, a ker jih ni bilo, so se spopadli z različnimi Čehi, ki so se zabavali po gostilnah. V Kremšu sta se vršila dva protestna shoda, na katerih so govorili nemški poslanci Malik, Mühlwert, Weidenhoffer in Wolf.

Razbiti klerikalni shod.

v **Sv. Bolfenk nad Središčem**, 16. avg. Včerašnji shod, katerega so nameravali tukaj imeti zvezarji, so naprednjaki razbili. Dež. posl. Meško je hotel kar meni nič tebi nič postaviti sebe za predsednika, nekega Munda pa za podpredsednika na shodu. Ljudstvo je zahtevalo volitev; ker se Meško ni udal, je shod nemogočilo. Meško je v divji jezi kazal naprednjakom fige in psoval navzoče kmete.

Bosanska ustava.

Sarajevo, 16. avg. Bosanska ustava bode predložena cesarju v sankcijo šele prve dni septembra, ko se vrne na Dunaj. Baron Burian misli iti v pokoj.

Njegov naslednik bode baje zopet Madžar, grof Zichy.

Spor med Grškim in Turčijo.

v Berlinu, 16. avg. Iz Carigrada poročajo da se včeraj sneli grško zastavo na Kreti. Predsednik narodne skupščine v Kaneji se je izrekel za to, dočim se je večina izjavila proti. Vsled tega je zapustilo predsedstvo zbornico ni skupščina ni mogla dalje zborovati.

z Canea, 16. avgusta. Na odredbo grške vlade razorožuje grško vojaštvo in milica oborožene kmete, ki so vdrli v mesto, da branijo zastavo na trdnjavi.

z Pariz, 16. avgusta. „Petit Parisien“ poroča, da bo jutri že osem bojnih ladij različnih držav v Kaneji navzočih, ki bodo izkrcale četo, ako bi Krečani ne sneli grške zastave in se ne pokorili odredbam velesil. Konzuli so v posebnem razglasu opomnili provizorično vlado na Kreti, kolika nevarnost preti autonomiji otoka, ako bi se ne snela grška zastava.

Solun, 16. avg. Tajnik gršk. konzulata v Serresu Coussis je umorjen. Storiteli so neznan.

Carigrad, 16. avg. Vlada je naročila oblastvom v provincah, naj prebivalstvo opominjajo k miru in naj zabranjujejo protigrške demonstracije in dejanja, ki bi se lahko napačno sodila. Grško-turški odnosi so normalni.

Različne novice.

d Pariz, 16. avg. Špansko poslanstvo je izjavilo „Figara“, da je vest iz Cerbera, da je bilo 10. avgusta 25 ujetih upornikov ustreljenih, neresnična.

d Pariz, 16. avg. V L' Havre je izbruhnil v nekem pomorskem skladišču ogenj, ki je napravil veliko škodo. Zgorelo je 400 žakljev kave in kakao ter 4 železnični vozovi.

d Zgornji Dravograd, 16. avgusta. Včeraj so odkrili pesniku Frideriku Marksu na hiši, kjer je umrl, spominsko tablo.

d Colloredo, 16. avg. Na železnici Denver Rio Grande sta pri nekem ovinku trčila 2 vlaka skupaj. 8 oseb je mrtvih, 50 težko ranjenih.

Slavnostno glavno zborovanje Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev.

o Maribor, 16. avg. Danes ob 11. uri dop. se je pričelo slavnostno glav. zborovanje Zaveze. Govorili so predsednik Jelenc, za češko učit. društvo Černy, za poljsko Nowak, za moravsko Hajny, za mariborsko Slovenec dr. VI. Serbec, imenom izvrš. odbora narodne stranke dr. Vekoslav Kukovec, imenom kranjske napr. stranke dr. G. Žerjav, za Zvezo nar. društev Pesek, za radikalno dijaštvo cand. iur. Weixl. Slavnostna referata imela dr. Pivko in

Gangl z izbornim uspehom. Navzočih nad 400 oseb.

Vseučiliški tečaj za slovensko učiteljstvo v Ljubljani.

o Maribor, 16. avg. Prihodnje leto se vrši v Ljubljani vseučiliški tečaj za slovensko učiteljstvo. Predavajo slovenski vseučiliški profesorji.

Po svetu.

a Izlet dunajskih Čehov v Medlik (Melk) v Vahovi. Poročali smo, da je socijalno-demokratski češki turistovski klub na Dunaju priredil včeraj izlet na ladiji po Donavi v Vahovo, seveda brez vsakega političnega ozadja. Vendar so se nabrali v soboto, ko so se Čehi vkrcali, ob obrežju tisoči nemškega pobalinstva, ki so prihajajoče Čehs sramotili in izzivali. Nad tisoč policistov je bilo potrebno, da so krotili divjo nemško svojat, ki se je parkrat hotela navaliti na Čehs. Ker so Nemci tudi v Melku pripravili „primerne“ demonstracije, uahujskali gostilničarje, ki so izjavili, da Čehom ne dajo ne pijače ne jedi, so Čehi sklenili, da sploh ne stopijo na kopno, ampak so si vzeli jedi in pijače s seboj in so napravili samo izlet po Donavi. Izletnikov je bilo krog 500. Praški „Čas“ pripominja: „Tako daleč je torej prispel sistem bar. Bienenrtha, favorizirajoč Nemce in tlačoč s pomočjo Poljakov Čehs in Jugoslovane ob zid. Gospodje Hochenburger, Schreiner in Weisskirchner slave zmago, ki jim jo je pripravil minister notranjih zadev bar. Haerdtl, ki je svoj čas proglasil izjemno stanje nad Prago, ko so nemški študentje v Pragi si lastili pravico na vsakonedeljsko provokacijo v najbolj obljudenem delu mesta. Praški Prikopi so lani dajali smer notranji politiki avstrijski najprej v deželi, potem pa tudi na Dunaju. Podonavski in dunajski dogodki proti Čehom naj zopet odločijo, da je v drž. zboru dozdaj nemogoče pošteno skupno delo uglednih politikov vseh avstrijskih narodov v duhu demokratizma in napredka. O protičeških nasilstvih na Dunaju ne pišejo samo dunajski in praški listi. Slovani, Rusini in poljska ljudska stranka — vsi v obsežnih člankih pišejo za svojo javnost o nemških napadih na dunajske Čehs. Čutijo, da je to nasilstvo nad osnovnimi ljudskimi in državljanskimi pravicami baš za slabost vlade, ki nemoteno pastu dogodkom svoj tek in trpi, da „Fremdenblatt“ zavija resnico in da priobčnje oklice nemškega Volksrata proti Čehom, jasni dokaz, da se proti Slovanom dozdaj v Avstriji sme storiti vse.“

List nadaljuje, da baš zato tudi ne veruje, da bi akcija Glombinjskega mogla imeti kak pozitiven uspeh. Zdi se mu pa, da bodo ti dogodki zdravo nplivali na Čehs in na vse avstrijske Slovane.

z Produkcija petroleja v Zedinjenih državah. L. 1908. je znašala produkcija petroleja 176 milj. 513.499 bačev, kar reprezentira vrednost 129 milj. 706.258 dolarjev = 649 milj. 531.290 kron.

a Novi predsednik Bolivije. 12. t. m. se je vršila volitev novega predse-

dnika republike Bolivija (v južni Ameriki). Izvoljen je general Villazon. Upanje je, da bodo zdaj tudi prenehale afere z republiko Peru.

a Rodbinska žalost. V Zagrebu je skočila iz tretjega nadstropja hotela „Palace hotel Croatia“, kjer se je ustavila z možem na poti v Opatijo, žena nadgozdarja Matije Milena. Bila je takoj mrtva. Žena je bila bolna, v Zagrebu ji je pa postalo še hujše; poklicali so zdravnika, ki ji je odločno odsvetoval nadaljno potovanje. Naročil je, da se jo prepelje v bolnišnico. Slednje jo je menda gnalo v smrt.

a Kako se je umetnik v stradanju — zredil. V pariškem atablisementu „Grande Patine“ se je šest tednov produciral umetnik v stradanju. Eremita Cascare. Signor Cascare je vzbudil v tistem delu mesta, kjer se ta etablissement nahaja, veliko zanimanje. Slovesno so ga postavili v stekleno omaro. Zdravniki so ga prej pregledali in vagali. Imel je 110 funtov. Razven pijače — in to zelo zmerno — ni smel ničesar dobivati. V to svrhu je bila pred omaro postavljena straža, ki je noč in dan bedela, da bi mu nebi kdo na tihem prinašal hrane. Cascare, lep mladenič, bujnih črnih las in ognjenih oči je bil tako suh in slab še posebno interesanten. Veliko ljudi ga je prihajalo gledat, posebno pa žene. Eni izmed teh je tako dopadel, da se ji je iskreno smilil ter je sklenila pomagati mu. Podkupila je stražo in mu ponoči nosila polno košaro najizbranejših in najfinejših delikates. Nikdo ni ničesar vedel o tem tajnem hranjenju. Ko je minilo šest tednov, se je zbralo veliko občinstva, da vidi, kakšne sledove je pustilo šesttedensko stradanje na umetniku. Zdravniki ga spet pregledajo in vagajo. No zdaj je vagal 125 funtov, torej za celih 15 funtov več. Občinstvo ga je okrstilo z najhujšimi imeni, kakor goljuf, lopov in ga je skoro linčalo. Ali tista dama, ki ga je na tihem hranila, ga tudi zdaj ni zapustila — in če ostane v svoji ljubezni do njega vztrajna, se bo lahko kmalu produciral kot „najdebelejši človek na svetu“.

a Laiška šola na Francoskem in zločini. Vedno se napada moralo laiških šol; da jasno s statistiko dokažemo uspehe svobodne šole, evo številke v letnem premeru zločincev pod 16. letom: Od leta 1881 (začetek šolske reforme) do leta 1886 je bil letni premer 32. Od leta 1886—1890 je padel na 31, 1890—95 isto število, od l. 1895—1900 padlo na 26, od l. 1900—1905 na 20. Še večji upadek je videti pri manjših zločinih, kjer je prejšnji letni premer 200 padel v obdobju 1901—1905 na 94.

v Stavka črkostavcev v Inomestu je končala s tem, da so se stavci podali zopet na delo, ne da bi bili dosegli le najmanjšo koncesijo.

v Zblaznela je žena v Reki ustreljenega ravnatelja banke Miloša, ki je bila, ko se je dogodek odigral, z otroci na letovišču.

v Ceno pive so zvišale berlinske pivovarne. Sklenili so tozadevno posebno pogodbo. Zvišanje znaša 3 in pol marke pri hektolitru.

a Častniki proti polkovniku. Častniki 33. pešpolka v Aradu so se

pritožili zoper svojega polkovnika Sigismunda Gerhausera. Bili so k temu prisiljeni, ker je mučil in psoval moštvo in častnike. Po nekih napornih vajah je pustil defilirati, kar je šlo brez pogrška; vendar je pozval nekega višjega častnika k sebi in ga opsoval pred vsemi štabnimi častniki na najgrši način. Častniki so na to poslali memorandum kornemu poveljniku in divizionarju. Ti so se o priliki inšpekcije o resničnosti pritožbe prepričali in je bil Gerhauser takoj umirovljen. Uradno se sicer danes poroča, da je to poročilo neresnično.

v Hrvaška zdravniška zbornica je v seji 13. tm. sklenila, da se ne udeleži oficijelno zdravniškega kongresa v Budimpešti.

Loterijske številke.

Trst, 14. avgusta 1909: 31, 84, 63, 73, 86.
Linc., „ „ 10, 41, 31, 38, 68.

Cand.iur.

spreten v slov. in nemškem jeziku v slovenski in nemški stenografiji išče primerne službe. Ponubbe pod „**Stenograf 248**“ na upravnistvo „Narodnega Dnevnika“.

Sprejem

trgoveškega pomočnika in prodajalko

za Žalec in Jesenice (Gorenjska) takoj ali pa do 1. septembra 1909.

J. KRAŠOVIC, trgovec v Žalcu.

Ignac Božič narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51—308

Cene nizke. — Postrežba točna

Udobno urejena ter opremljena z naj-novejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradom v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinejših izpeljave. — Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. — Strogo solidno delo.

SVOJI K
SVODIM!

**ZVEZNA
KNJIGOVEZNICA
V CELJU**
Schillerjeva cesta šte. 3.